

**Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien.
I. C. Praestantissimi Volumen ...**

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo

Vltimarvm Volvntatvm, Svccessionvm, & Legitimationum materias
distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm XXV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96520](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96520)

[illegible]

E P I T O M E.

Statuto Ciuitatis Imolæ disponēte, q̃ vltima volū-
tas parentū in filiabus oībus obseruaretur, & q̃ filiæ reli-
cto sibi in testō patris quocūq; relicti iūto sint corē-
tæ, & agere nō possint ad repletionē falcidiæ iure na-
turæ debitæ: ē si minus fuerit eis relictū, & hoc in ca-
sū, quō filiæ dōtariæ fuissent, vel si dōtæ nō essent, dō-
tandæ essent arbitrio boni viri, si testator iure iūstitio-
nis p̃ oī portione legitime, & p̃ dōtibus suis duab; suis
filiabus certū qd̃ p̃ qualibet relinquere, & de hoc reli-
cto voluerit eas debere esse tacitas, & corētas, nec pos-
se petere legitimā, aut trebellianicā, nec iura dōtorū, &
supradictū matris earū, vna ex dictis filiabus ante nu-
biles annos mortuā, alterā supersensitē tanquā defun-
ctæ hēdē & ad supplemētū legitime illi iure naturæ de-
bitæ bonis patris, & ad partē dōtū, & sđotū maternā
rūnq; defunctæ debitā posse agere, ex plurib; ostēdit.

MISO testamento Euangelistæ, in quo iure
institutionis pro omni portione legitimæ
reliquit Pantasileæ, & Hippolytæ suis filiæ
vix libras mille trecentas pro qualibet, de
quo relicto voluit eas debere esse tacitas, & conten-
tas, nec petere posse legitimam, aut trebellianicam,
nec iura dotium, & supradotium dominæ Iulix sue ma-
tris, cōsideratū; verbis statuti Imolæ suis rubrica, q̃
filia sit contenta relicto sibi in testō factō, super quo
hic est insitendum, Primum est, an Pantasilea hæ-
res Hippolytæ possit agere ad supplementum legiti-
mæ

Falc. Sed si Hippolyta non potuisset dotes maternas exigere ergo nec Pataleia eius heres, quis enim plus iuris non transfert in alium, seu in heredem, quam ipse habeat, ut in l. nemo plus. ff. de reg. iur. & haeres, & de fundus censetur iura sua, eademque persona, ut in auti. de iureiur. a mor. praest. ¶ Secundo ipsa Hippolyta, quae erat pupilla, non adiuit hereditatem matrem, ergo illam non potuit transmittere ad Pataleiam eius heredem, quia heredes non adita non transmittitur, nisi in quibusdam casibus, inter quos iste non reperitur, ut in l. vnica. §. in nouissimo. C. de caduc. tollen. & Bar. in l. ventre ff. de acqui. hered. maxime in pen. col. ¶ Tertio, & si Hippolyta potuisset transmittere ius deliberandi, ¶ q. transmittitur ad omnes heredes, ut in l. cum antiquioribus C. de iure deliberan. tamē cū illud tempus datum ad deliberandum sit annus, vt in d. l. certē a die, quā ipsa Hippolyta, vel eius tutor scīuit, vel scire debuit hereditatem ei delatam fore, tēp. pus illud elapsum fuit, ergo ipsi Pataleiae nullum tēpus ad deliberandum, & adendum diceretur superesse, vt in d. l. iunctis ibi nō. per doc. ¶ Quarto Pataleia tanquam haeres Hippolyte debet ei exclusā pē tēdo partem dotis pertinentē ad Hippolytā, qm̄ ipsa Pataleia, & eius maritus acceperunt, & agnouerunt legatum factum Hippolyte pro omni eo, & toto & c. & cum onere, & grauamine illi adiuncto, vt constat ex instrumentum publico, argumento eorum, quā voluit Bar. in d. l. eod. de bonis. §. cum fideicommissum, per Bar. in d. l. adulta, & in d. l. quoniam in prioribus, Bar. in d. l. vt iurifus. §. si liberi, & ibi Alex. in apoll. & optimus est ex in l. i. quādo in l. c. de inof. testa. arguēdo a speciali. ¶ Verum, his omnibus minime repugnātib. p̄ia opinio arbitror vteriorē esse, ¶ q. reliquū factum iure institutionis ipsi Hippolyte de libris mille trecentis pro dotibus suis effectū nō habuit, ex quo mortua est in pupillari etate ante, q. nuberet, ergo effectum fuit caducum, & nullum, propterea quia defectu conditio, arg. d. l. i. quis fundum in fi. ff. de cōtra. emp. l. vnica. §. nū autem aliquid sub conditione. C. de cad. toll. cū simi. Quare non potuit impedire, quomodo si bona materna peti possent, quia habetur perinde, ac si factum non fuisset. ¶ Secundo considerandum est, q. pater iure institutionis reliquit Hippolytē libras mille trecentas tam pro legitima, ¶ q. pro dotibus, nec non pro eo, quod debebatur sibi a patre pro dotibus, ac supradotibus matris, & sicfector voluit in his libris mille trecentis Hippolyte legitimam compescari debere, item & dotes, & supradotes maternas cū grauamine, q. nihil ultra petere possent, & euenerit casu, q. ipsa decedat ante, q. contrahat nuptias, vel religionem ingrediatur, q. ex dictis libris mille trecentis libras trecentę penurienē debeant ad Pataleiam sororem, & libras ducentę ad montem pietatis, & residuum illarū ad haeredes testatoris; Per codicillos autem postea factos testator voluit, q. non trecentę, sed ducentę libras penurienē debeant ad Pataleiam; Et hæc fuit dispositio testatoris in effectu facta circa per sonam Hippolyte; Eadem quoque fuit dispositio facta quoad personam Pataleiae, de qua in presentia non est discutiendum, nec aliquid dicendum, sed solum de dispositione facta, vt supra, quæ respicit Hippolyte personam; Circa quam in primis facio hanc conclusiōnem, q. si intentionis testatoris fuerit velle pro parte dotare Hippolytam de bonis suis, itē & de bonis matris, in quibus ipse testator habebat vsum fructum, vt ex verbis colligitur, tamen ex quo specificē, & clarē non dixit, pro quanta summa ex bonis suis, nec pro quāta ex bonis matris, debet intelligi ipsam dotasse solum de bonis suis, & non de bonis matris, nisi bona sua satis ad illam congrue dotandam fuissent, quia

quia tunc quatenus bona sufficiebant, eatenus cense-
tur doctore de suis bonis, quatenus vero non sufficie-
bant, de bonis ipsius Hippolyte, ut est tex. qui non po-
test cauillari, in l. fi. C. de dotis promissio. & ibi Bal. &
alii: Sed, ut mihi præsupponitur, tantum in bonis testato-
ris erat, ut etiam ipsa Hippolyta potuisset dotari in sum-
ma illa librarum mille trecentarum, ergo dos illa di-
citur sibi relicta non de bonis maternis, sed solum de
bonis patris testatoris d. l. fi. Secunda sit conclusio ex
19 prædictis in facto præsuppositis, q. testator potuit fa-
cere, q. id, quod relictum fuit Hippolyte pro dote, co-
pensari debeat in legitima sibi debita iure nature, & e-
contra, ut in l. quoniam nouella. C. de inofficio. testa.
& ibi Bal. per Bar. & alios in l. in quartam ff. ad l. Falc.
20 ¶ Tertia sit conclusio, q. testator non potuit iniun-
gere onus, & grauamen fidei commissi super dictis li-
bris mille trecentis de restituendo in casu, de quo su-
pra, monti pietatis, & sorori, ac heredibus testatoris,
nisi eatenus, quatenus dicta summa excederet suā le-
gitimam debitam iure nature, & etiam dotes suas ma-
ternas, non obstante expressa dispositione contraria
testatoris, ut voluit Bal. in d. l. quoniam nouella in vlt.
col. quia cum dicta summa fuerit Hippolyte relicta par-
tim pro legitima, & pro dote sua, que in legitima im-
putatur, & partim pro dotibus suis maternis, sequitur,
q. onus, & grauamen iniunctum in casu, quo ipsa de-
cederet ante quam nuptias contraheret, de iure non subsi-
stet, & haberi debet, perinde ac si non esset adiectum,
nisi quatenus dicta summa librarum mille trecenta-
rum excederet legitimam, seu dotem, & etiam dotes
suas maternas, filia enim non potest grauari a patre su-
per legitima debita iure nature l. quoniam in prioribus.
C. de inofficio. testamento, nec etiam super doti-
bus sibi relictis, quando dos non excederet legitimam,
si vero eam excederet, in illo excessu grauari posset,
ut volunt doctores communiter post Bar. in l. fin. §. fidei-
commissum filie ff. de leg. 2. & in l. Lucius §. maritus
ff. ad Tebe. Alex. in l. pater filiam in prin. ff. ad l. Falc. &
expressè Bal. in d. l. quoniam nouella in vlt. col. Sed dos
relicta Hippolyte, deductis dotibus sui maternis, quas
voluit testator debere in legitimam imputari, non ex-
cedit legitimam, igitur, & c. & si in aliquo modico excede-
ret, super illo modico grauamen de quo supra, valeret
¶ Sed dubium est non parum in casu occurrenti,
21 q. quoniam testator factio huiusmodi legato dispo-
suit, q. ipsa Hippolyta deberet esse tacita, & contenta
dicto legato librarum mille trecentum, & prohibuit
eam posse petere aliter legitimam, neq. iura dotium,
neq. supradotium suarum matrum, utrum huius-
modi prohibitio operetur, q. ipsa, vel hæres suus non
possit agere ad bona materna, in quo concludo, q. ea-
tenus, quatenus dictum legatum librarum mille trece-
tarum excedit legitimam debitam iure nature, in qua
etiam voluit dotem computandam esse, ut in testamē-
to continetur, quoad illum excessum testator potuit
prohibere Hippolytam posse petere dotes, & supra-
dotes maternas, & non vltra, & ideo si dotes, & supra-
dotes maternæ excedunt legitimam, in quantum exce-
dunt, in tantum peti possunt, ut colligitur in terminis
ex ijs, que voluit Alex. post alios in d. l. quod de bonis
§. cum fidei commissum in 2. col. & in l. si debitor post
Bar. ff. eo. tit. ubi pater facere non potest hodie per tex.
in l. quoniam in prioribus, q. filia sit contenta sua le-
gitima, & petere non possit aliquid vltra etiam pro do-
tibus, & bonis maternis, quia & si olim de iure diges-
torum potuisset, hodie tamen secus est, quia nullum
onus hodie potest imponi in legitima, nec fieri potest à
patre, q. illud, in quo ipse debitor est, computetur in le-
gitima filij, seu filie, ut ibi per Alex. & optime faciunt
no. per Bal. in l. liberi liberteq. C. de operis libero. in

6. & 7. col. ubi tangit hanc questionem, quatenus
nit Bar. in d. l. ut iuratur d. l. si liberi in fi. q. p.
sum, q. testator reliquit filie iure institutionis
bona aut certam quantitatem, & iussit illi dotes
contentam pro omni eo, quod petere possit, ut
ipsius, sed ille non est casus noster, quia testator
simpliciter dixit, q. petere non possit iura dotium
dotium maternarum, qui videtur casus ductus
ut velle Bal. q. ipsa filia vltra legatum non potest
petere dotes maternas, que in quantitate continen-
& exemplificat, quando testator dixit, relinquo
meæ centum pro sua legitima, idem etiam
te, cum dos in legitimam computetur d. l. si
la, & adiecit, q. plus petere non possit, nisi
dos materna consistat in quantitate, filia pro
legatu petere etiam dotes maternas, sed quoniam
stro non simpliciter dictum fuit, q. plus petere non
hoc expresse addito, q. petere non possit, nisi
supradotium maternarum, non referendo legatari-
fatoris, sed ad iura, hoc est ad obligacionem
nes dotium, ideo videtur, q. filia, seu eius hæres
bona materna petere non possit, nisi in quantum
materna excedunt relictum dotis, & conueni-
gitima debita iure nature ipsi filie, cum eam
presta voluntate patris, q. dos materna computetur
in legato facto, & ideo si dos relicta filiam excede-
legitimam, huiusmodi compensatio dotum mat-
ri non potest, cum hodie legitima debeat esse
simpliciter, & absq. aliquo onere d. l. q. n. & ab eo
non potest, q. dos materna computetur in legato
At si legitime summam excederet, tunc in illo ex-
cessu compensaretur cum legitima, quamvis de iure diges-
torum aliter esset, ut colligitur ex ijs, que voluit
post alios, quos allegat in d. l. quod de bonis §. cum
commissum in 2. col. & in d. l. si debitor, ubi in
fidei commissum voluit etiam post alios dos relicta
22 verbum notabile, q. si dictum legatum, & relictum
iure etiam institutionis fuisset simpliciter, & non
acceptatum, propter hoc dos materna non
cum legitima, seu cum eo, quod fuit relictum
tita, compensari, & ad propositum facit ratio
q. in fi. C. de inofficio. testa. quod optime reco-
ruit, cum domina Pantalilea hæres Hippolyte
suo marito assignatur legatum simpliciter agnitione,
& acceptatille, quia per huiusmodi agnitionem, & ac-
ceptionem ipsa sibi præiudiciale non censetur, ut
fiduum consequi, & petere possit, & fm præiudic-
telligi debent ea, que voluit Bar. in d. l. ut iuratur
§. si liberi in fi. & Bal. in d. l. q. n. nouella in vlt. col.
ius verbis, si recte ponderentur, prædicta etiam
guntur, similiter intelligantur no. per Bal. in d. l. si
ta. C. de heredi. actio. & in l. 2. C. de iure dotum in
col. Quare ex prædictis infero, & concludo, q. si
occurreret domina Pantalilea hæres Hippolyte
ex persona ipsius Hippolyte habere, & conueni-
tis libris mille trecentis iure institutionis fuisset
ut supra, relictis in p. p. legitimam debitam
tura, in qua grauari non potuit iure fidei commissi
ex compensatione, quam testator voluit facere
itè consequi poterit dotes, & bona maternæ
p. parte spectare ad ipsam Hippolytam, in quibus
& bonis maternis relictum pro legitima, & pro dote
non potuit, nec debuit compensari, nisi quatenus
etiam librarum mille trecentarum excedat legatum
re nature in bonis patris debitam, & etiam bonis
terna, ut latius ex prædictis constat, q. sunt de mē-
coiter in locis allegatis, a quibus depedit decisi-
stionis nostre. ¶ Superest allegatis supra in con-
respondere, que & si prima facie multum vide-
stringere, tamen tam ex dictis supra, quam ex ijs

sicut transfiliis, idemque volunt, & sequitur docto-
 committer. vt refert, & sequitur Sozian. d.l. qui duos,
 & in d.l. cum pubere, quæ optimè faciunt ad propo-
 situm pro responsione huius tertij fundamenti. ¶ Nō
 repugnat etiā, quod ius deliberandi non potuit dici tran-
 smissum ad Parafileam cū, viua adhuc Hippolyta, tē-
 pus anni, qd ad deliberandū datur, fuerit elapsum. d.l. cū
 antiquioribus, & illud tempus currit etiā adultis, per
 27 Bar. ibi in 3. col. vers. & attende &c. † Quia, vt dictum
 fuit supra, illud tēpus, quod datur ad deliberandum,
 quo elapso amplius quis non auditur, datur heredi-
 bus ad deliberandū, an velint adire, & sic id procedit
 in hereditatibus, non autē in legatis, vt nos huius, vt
 in d.l. cū antiquioribus, quia legata statim cedunt, &
 acquiruntur a die mortis testatoris ipso iure, vt in d. §.
 28 in nouissimo cū simil. Secūdo respōde, quod & si ius
 deliberandi, & suum tēpus currere dicat adultis, vt per
 Bal. in d.l. in 3. col. nō tū currit pupillis, & infantibus,
 qui ignorant, quicquid vident. l. j. C. de falsa moneta,
 l. pupillus nec velle. ff. de regulis iur. cum similib. sed
 tempus ad deliberandum currit tantum sciētis. d.l. cū
 antiquioribus, ergo non currit durante pupillari eta-
 te, in qua nullum tempus currit ipso iure pupillis, vt
 in l. f. C. de tempo. ref. in integrum, & ibi Bar. & alij,
 & secūdam Bal. in d.l. cum antiquioribus scientia tu-
 toris non noceret pupillo, seu infanti, qui quid ibi di-
 xerit Bar. ¶ Et si diceretur, quod Hippolyta decessit post
 12. annum infra sex menses tredecim annorum, ergo
 dici potest, quod in vita illius cepit currere tempus da-
 tum ad deliberandum, quia currit adultis, vt supra,
 huic vltimo responderi potest primo, quod & si Hippo-
 lyta superuixerit post duodecim annos per sex menses,
 ipsa tamen non sciuit hereditatem sibi delatam,
 ergo tempus illud non potuit ipsi currere d.l. cum an-
 tiqioribus. Vel posito, quod ea fuisset potest pupillare
 aetatem delatam matris sibi hereditatem fore, & sic
 tempus anni datum ad deliberandum coepisset curre-
 re, & cūcurrisset per spatium sex mensium, tamen ex
 quo ipsa postea decessit, nondum illo finito, licet di-
 ci posset esse finitum in persona successoris, quia nō
 potuit stare in suspēso, ex quo iam coeperat currere,
 vt in d. l. si successor minoris heredis fuit etiam ipse
 minor, prout fuit, & adhuc est domina Parafileia, quā-
 secto ipsa est in integrum restituenda ad illud tempus
 quod currit sibi, vt in terminis voluit Bald. in d.l. cum an-
 tiqioribus in 3. col. vers. sed in persona successo-
 ris, per text. in Lea, quæ C. de tempo. restituit in integr.,
 ex quibus optimè sublatum remanet hoc tertium
 motiuum. ¶ Non aduerfatur vltimum, quod per Pan-
 fileam, & eius maritum acceptatum fuit legatum fa-
 ctum Hippolytæ cum suo onere etiam fideicommissi
 si, ergo amplius non potest cōtrauenire, quia sibi im-
 putandum est, ex quo legatum agnouit, cum ratione
 compensationis percepisse dicatur id, quod sibi de-
 bebatur tam ratione legitime, quàm dotium mater-
 narum, argum. l. cum pater. §. Titio. ff. de legat. j. cum
 similib. allegat. in d. vltimo argumentis. Nam respon-
 29 deri potest primo, vt supra quoque dictū fuit, quod agni-
 tio, & legati acceptatio nō operatur, vt legitima di-
 catur remissa, nec ex agnitione legati illi aliquid præ-
 iudicii irrogari potuit, vt est text. & ibi Bal. ad literā, quod
 ponit casum istū, in d. l. si quādo. §. & generaliter, & ibi
 omnes de inoff. testam. Bar. Alex. & alij committer
 in d.l. quod de bonis. §. cū fideicommissum, & in l. si de-
 bitor. ff. ad trebellian. nec etiam potuit præiudicari bo-
 nis maternis, quoniam peti possint, vt habetur per
 Bal. in d. l. quoniam nouella. C. de inofficio so testamē-
 tū, post Bart. in d. l. vt iurifurandi. §. si liberi, & etiam
 per Bal. in d. l. liberi, libertate. C. de operis libertorū
 in 6. & in 7. colūna. Præterea, vt supra dictū fuit, gra-

fiat transmissio, idemque volunt, & sequitur docto-
cōmmitter, vt refert, & sequitur Sozian. d. l. qui duos,
& in d. l. cum pubere, quæ optimè faciunt ad propo-
situm pro responsione huius tertij fundamenti. ¶ Nō
repugnat etiā, q̄ ius deliberandi non potuit dici trans-
missum ad Patafileam, cū, viua adhuc Hippolyta, tē-
pus anni, qd̄ ad deliberandū daret, fuerit elapsum. d. l. cū
atiquioribus, & illud tempus currit etiā adultis, per
Bar. ibi in 3. col. verf. & attende &c. † Quia, vt dictum
fuit supra, illud tēpus, quod datur ad deliberandum,
quo elapso amplius quis non auditur, datur heredi-
bus ad deliberandū, an velint adire, & sic id procedit
in hereditatibus, non autē in legatis, vt nos lumen, vt
in d. l. cū antiquioribus, quia legata statim cedunt, &
acquiruntur à die mortis testatoris ipso iure, vt in d. §.
in nouissimo cū simili. Secūdo respōdo, q̄ & si ius
deliberandi, & suum tēpus currere dicat adultus, vt per
Bal. in d. l. in 3. col. nō tñ currit pupillis, & infantibus,
qui ignorant, quicquid vident. l. j. C. de falsa moneta,
l. pupillis nec vellet. ff. de regulis iur. cum similib. sed
tempus ad deliberandum currit tantum sciētī. d. l. cū
antiquioribus, ergo non currit durante pupillari età
te, in qua nullum tempus currit ipso iure pupillis, vt
in l. si. C. de tempo. restit. in integrum, & ibi Bar. & alij,
& secūdam Bal. in d. l. cum antiquioribus scientia tu-
toris non noceret pupillo, seu infanti, quicquid ibi di-
xerit Bar. ¶ Et si diceretur, q̄ Hippolyta decessit post
12. annum infra sex menses tredecim annorum, ergo
dici potest, q̄ in vita illius cæperit currere tempus da-
tum ad deliberandum, quia currit adultis, vt supra,
huius vltimo responderi potest primo. q̄ & si Hippo-
lyta superuixerit post duodecim annos per sex menses,
ipsa tamen non sciuit hereditatem sibi delatam,
ergo tempus illud non potuit ipsi currere d. l. cum an-
tiquioribus. Vel posito, q̄ ea sciuit post pupillare
ætatem delatam matris sibi hereditatem fore, & sic
tempus anni datum ad deliberandum cœpisset curre-
re, & cūcurrisset per spatium sex mensium, tamen ex
quo ipsa postea decessit, nondum illo finito, licet di-
ci possit esse finitum in persona successoris, quia nō
potuit stare in suspēso, ex quo iam cœperat currere,
vt in d. l. si successor minoris heredis fuit etiam ipse
minor, prout fuit, & adhuc est domina Pantafilia, p̄
fecto ipsa est in integrum restituenda ad illud tempus
q̄ currit sibi, vt in terminis voluit Bald. in d. l. cum an-
tiquioribus in 3. col. verf. sed in persona successoris,
per text. in l. ea, quæ C. de tempo. restituit in integr.,
ex quibus optimè sublatum remanet hoc tertium
morum. ¶ Non aduerfatur vltimum, q̄ per Panta-
fileam, & eius maritum acceptum fuit legatum fa-
ctum Hippolytæ cum suo onere etiam fideicommissi
fi, ergo amplius non potest cōtrauenire, quia sibi im-
putandum est, ex quo legatum agnouit, cum ratione
compensationis percepisse dicatur id, quod sibi de-
bebat rām ratione legitimæ, quā dotium mater-
narum, argum. l. cum pater. §. Titio. ff. de legat. j. cum
similib. allegat. in d. vltimo argumentis. Nam respon-
deri potest primo, vt supra quoq̄ dictū fuit, † q̄ agni-
tio, & legati acceptatio nō operatur, vt legitima di-
catur remissa, nec ex agnitione legati illi aliquid præ
iudicij irrogari potuit, vt est text. & ibi Bal. ad literā q̄
ponit casum istū, in d. l. si quādo. §. & generaliter, & ibi
omnes de inoff. testam. Bar. Alex. & alij cōmmitter
in d. l. quod de bonis. §. cū fideicommissum, & in l. si de-
bitor. ff. ad trebellian. nec etiam potuit præiudicari bo-
nis maternis, quoniam peti possint, vt habetur per
Bal. in d. l. quoniam nouella. C. de inofficio testamē-
tis, post Bart. in d. l. iurisiurandi. §. si liberi, & etiam
per Bal. in d. l. liberi, liberatæ; C. de operis libertorū
in 6. & in 7. colūna. Præterea, vt supra dictū fuit, gra-

uamen fidei commissi non potuit imponi legitima Hippolytae relicta, nec super bonis maternis, nisi per modum compositionis, videlicet in quantum ultra legitimam fuisset si bi tantum relicta, quod posset compensari cum bonis maternis, ut si ergo in dubio non vel sibi agnoscedo preiudicasse, vel posito, quod Patasilea una cum ei marito agnoscedo legatum, & relicta factum Hippolytae alias ceteris sibi preiudicasse (quod admittendum non est per supradicta) tamen aduersus tale agnitionem legati, & preiudicium ex illa pueniens dicitur esse succursus ipsi Pantasileae per remedium restitutionis in integrum, cum fuerit enormiter, immodum enormissimè laesa, et ultra dimidia eius, quod sibi debebat, & cum ipsa sit minor annis vigintiquinque, nec non similiter eius maritus, quo fit, et ut ipsi tamquam laesi sit succurrendum ratione minoris aetatis per viam restitutionis in integrum. l. l. 3. §. scio, & per totum ff. de minoribus, & faciunt not. per Bal. in d. l. cum antiquioribus, & per Bart. in d. l. q. duos, & in d. l. cum pubere cum similibus supra allega. Et haec sufficiant ad victoriam dictae dominae Pantasileae, cui etiam ut heredi praedictae de iure competit legatum factum ipsi Hippolytae de libris mille trecentis tam ratione legitima iure naturae debita Hippolytae in bonis maternis, quam etiam ratione suae partis bonorum maternorum, in quibus non potuit grauari, nisi in quantum legatum praedictum excederet legitimam, & partem suam bonorum maternorum, ut plenius declaratum fuit. Laus Deo.

SVMMARIVM.

1. Lucrum dotis marito ex statuto debitum dicitur esse quoddam as alienum ante omnia deducendum, & ex residuo legitima iure naturae filijs debita extrahetur. Contra num. 1. 2.
2. Filij conditio in legitima iure naturae debita non debet esse deterius, quam uxoris in quarta sibi ratione inopiae seruata.
3. Legitima iure naturae debita nunquam per dispositionem generalem, & simpliciter loquentem censetur praedictatum, nisi specialis mentio de ea facta sit.
4. Maritum habere dimidiam dotis ex statuto, & ex residuo solo esse legitimam filiorum detrahendam satis inuidiosum est.
5. Legitimam filiorum minui ex lucro, quod ob mortem uxoris maritus facit, lex non patitur.
6. Statutum de lucro dotis non potest villo modo saltem respectu legitima corrigere legē hac editam. C. de secū. nup. alioquin esset iniquū.
7. Mulier habens filios primi matrimonij secundo viro dotem dare, aut promittere non potest cum spe lucranda aliquid plus, quam sit quilibet filius habiturus.
8. Lucrum dotis marito ex morte uxoris debitum, & legitima filijs in dote debita sunt utraque ex tota dote detrahenda.
9. Legitima iure naturae debita quoddam as alienum dicitur.
10. Legitima iure naturae debita quota sit, & quae lex, vel statutum nunquam diminuerit intendit, nisi expresse dicat.
11. Legitimatio spurij in amplissima forma non praedictat filiae exclusae propter masculos, quin integram legitimam ex omnibus bonis patris deducere possit.
12. Legitima prius, & potiori vinculo filijs debetur, quam marito lucrum dotale, & ideo prius illa, quam hec ex bonis matris deducitur.
13. Legitima iure naturae prius, quam trebellianica detrahatur, & quare.
14. Petrus de Anchara in cons. 100. declaratur.
15. Lucrum dotis an marito debeatur ex statuto, an verò ex contractu, & conventionione inter ipsum, & uxorem inita, multum differt.
16. c. Raynuius de testam. declarat.
17. Quarta inopia causa coniugibus seruata cum praedictio legitima debita iure naturae non detrahatur.
18. Exorbitans ius de casu ad casum, vel ad aliud ius non extendit.
19. Renunciatio a muliere facta, non seruata forma, & solennitate statuti, nulla est.
20. Contractus factus contra dispositionem, & solennitatem statuti praecipiens, ne quid fiat, dirigendo preceptum ad contrahere volentes, seu facultatem contrahendi auferendo, est ipso iure nullus, neque ex ea obligatio etiam naturalis oritur, nec iuramentum firmat. num. 2. 1.

Consiliorum

20. Obligatio naturalis ex contractu contra praesentem legem oriri non potest.
22. Mulier consentiendo marito vellet sibi per dote hypothecam renuñciando hypothecam illam rei, sibi i alijs bonis maternis nec quoad maritum et in illa renuñciata, sed solum quoad matrimonium maritum non liberat.
24. Statutum maxime concernens ipsantiam, & praesentem etiam forenses in loco ex causatua necessitate legem.

E P I T O M E.

STATVTO cauete, quod muliere lincens matrimonij decedente, maritus dimidiam creatur, etiam liberis ex primo matrimonio instituto a muliere secundo viro haereditatem, & filijs soli certis reb' relicti, legitime ipsi filijs ex tota dote, obsequijs bonis maternis aut ex eo, quod superest, deducto prius lucro. Renunciatio hypothecae pro dote sua filio facta a muliere, adhuc costante matrimonio matris, an verò tertiam residui quod superest, praesentia propinquorum a statuto loci requirit. Statutum puniens negantem positionem factum concernentem ligat etiam forenses, eo puniri potest, si de mendacio conuictus.

CONSILIVM XXVI.

RIA sunt, super quibus ventum est. tas: Primum si statuto caueatur, quod decedente sine liberis illius matrimonij ritus dimidia dotis lucrentur, etiam hoc ex primo matrimonio extantibus, & mulier, & testis, decesserit, in quo filio primi matrimonij institutionis centum reliquit, & secūdam ueritatem haereditatem instituerit, vtrū filius agens complementū legitima tertiam dotis, & omnium bonorum matris, an verò tertiam residui quod superest, deducto lucro maritali, habere debeat: Secūdam renunciatio hypothecae, seu iurium celso, constante matrimonio, & viuo patre sine praesentibus filijs suorum propinquorum fecit mulier, notendo venditioni factae per maritum de immobiliis pro dote hypothecata, valida sit, & non contrarij, & consequenter eius filio ad diminutionem maritum; Tertium, an si exstatutum, quod negas positionem propriū concernentē, si de mendatio conuictus, certo modo mulieretur, locū habeat ad fraudem in foro dictae ciuitatis litigantis. Quoad praesentem dicendum, quod lucrum dotis marito debita ante dote sit, deinde tertiam residui a filio per legitimam sibi iure naturae debita solū exigi possit: Primo, quod legitimam iure naturae debita ē quotta bonorum, deducto lucro matris, & funeris impensal. papinianus §. quarta de testam. sed lucrum dotis marito ex statuto debita dote se quoddam as alienū, quod in recompensatione concernit matrimonij, & sic causa onerosa debetur glo. in l. naturus in fin. ff. de conditione causa data & non re haereditario. l. cum quis §. hoc amplius de re praeg. Petr. de Anch. in cons. 100. & non contrarij. der. in auth. preterea. C. unde vir, & vxor, ergo lucrum maritalē, ut ē alienū erit deducendum, deinde tertiam residuo, & non ex toto patrimonio pro legitima. Secūdo accedat id, quod voluit Pet. de Anch. in cons. 100. in 4. dubio, quod lucrum dotis marito debita ante dote sit, & ex residuo dote detrahenda sunt, quae illi filijs ex statuto debent, detrahenda sunt, quae illi filijs ex statuto debent, detrahenda vident, & tunc nui, quod ante oia lucrum maritalē tanquam alienū ex dote, & ex residuo, quod superest, legitima debita extrahatur deducatur. Tertio, illud coprobatur ex textu l. nutius ext. de testa. ubi supponitur, quod iure Legem do, tertiam ex bonis mariti uxori superest debita.